

JEREMIÁS SIRALMAI 1-5.

Lapozzunk Bibliánkban Jeremiás siralmaihoz! Jeremiás siralmi a héber írásokban nem ugyanazon a helyen található, mint a mi bibliafordításunkban, hanem Eszter, Ruth és Jób könyvével alkot egy csoportot. Mivel azonban a könyvet Jeremiás írta, a fordítók Jeremiás könyve után ékelték be Jeremiás siralmait, hiszen egyfajta epilógusa ez Jeremiás könyvének, nyomon követve Jeruzsálem pusztulását. Az ott található Golgota-hegy oldalát barlangok tarkítják, amelyek együttesen egyfajta koponyaformát alkotnak a hegy oldalán. Ezért is nevezik ezt a hegyet más néven a Koponya hegyének. A hegy oldalában tátongó barlangok egyikét pedig Jeremiással szokták összefüggésbe hozni. A barlangokból egyébként bámulatos látvány tárul elénk Jeruzsálem városáról, hiszen a Golgota nem más, mint az egykori Mórijjá hegy csúcsa, mely Jeruzsálemre néz. A hagyomány szerint Jeremiás is az egyik ilyen barlangban ülve írta meg Jeremiás siralmait, és ott, a város romjai felett siratta és gyászolta Jeruzsálem pusztulását, ahogy az ellenség lerombolta a falakat és az épületeket. A Szeptuagintában, az Írások görög fordításában, amelyet 70 héber tudós végzett i.e. 200 körül, egy bevezetést is találunk Jeremiás siralmihoz, amelyet így fordíthatnánk: „Abban az időben, amikor Izráelt fogságba hurcolták, Jeruzsálemet pedig lerombolták, Jeremiás sírva és gyászolva írja meg siratóénekét, melyben így kiált:” – majd a könyv első verse következik. Ez tehát Jeremiás siralmainak előszava, mely aztán a Vulgátába is bekerült.

Jeremiás siralmainak négy fejezete az ötből a héber költészet egyik kedvenc versformájában íródott. Az ilyen verset akrosztichonos versnek nevezik, ez a versforma pedig az egyes sorok memorizálását könnyítette meg. Vegyük csak észre, hogy az első két fejezet 22 versből áll. A héber akrosztichonos költeményekben ez 22 sort jelentett, és minden sor a héber ábécé soron következő betűjével kezdődött. Így hát az első sor elején a héber ábécé első betűje, az alef állt, a második sor elején az ábécé második betűje, és így tovább. A 3. fejezet már 66 igeversből áll, melyben az első három sor megint az aleffel kezdődik, majd további három sor a héber ábécé második betűjével, három sor pedig a harmadik betűvel, és így tovább, vagyis a harmadik fejezetben ugyanezt a költői eszközt láthatjuk, csak épp nem soronként, hanem hármas egységekben. A 4. fejezetben azután visszatér a korábbi gyakorlat: minden sor a héber ábécé soron következő betűjével kezdődik. Az 5. fejezet is 22 versből áll, de ez esetben a sorok élén már nem sorrendben követik egymást az ábécé betűi. A korábban felvázolt költői módszert gyakran alkalmazták a héber költészetben, hogy elősegítsék a vers memorizálását, hiszen ha az ember tudta, hogy a következő sor az ábécé következő betűjével kezdődik, könnyebben felidézhetette a tartalmat is. Jeremiás költeménye siratóének, melyben Jeruzsálem pusztulását siratja. Háttérinformációként pedig hadd említsem meg, hogy Jeremiás siralmait minden évben felolvassák egy

adott napon a zsinagógákban, Jeruzsálem i.e. 586-ban bekövetkezett pusztulására emlékezve. De most vágjunk is bele!

„*Jaj, de magára maradt az egykor oly népes város! Olyanná lett, mint az özvegy. Nagy volt a népek között, úrnő a tartományok között, de kényszermunkássá lett!*” (1. vers). A város néptelen, lakóit vagy lemészárolták, vagy fogságba hurcolták. Egészen furcsa csend honol ebben az egykori csodaszép és gazdag városban, mely most romjaiban hever. „*Sírva sír az éjszakában, könny áztatja arcát. Senki sem vigasztalja azok közül, akik szerették, barátai mind hűtlenné lettek, ellenségeivé váltak*” (2. vers). Olyan volt egykor Jeruzsálem, mint egy hercegnő. Más népek fizettek adót Salamonnal és gazdag országának, most azonban kényszermunkássá lett Jeruzsálem a tartományok között. Akikben pedig bízott, Egyiptom és a többiek, mind ellenségeivé lettek. „*A nyomorúság és terhes szolgálat után fogságba került Júda. Ott lakik a pogányok között, de nem talál nyugodt helyet. Üldözői mind utolérik nyomorúságában. Gyászolnak a Sion útjai, nincs, aki ünnepekre járjon*” – milyen furcsa és félelmetes érzés lehetett egy hajdani csodás és tehetős város romjait szemlélni. Képzeljétek csak el, milyen érzés lenne, ha ugyanezt itt tapasztalnátok Los Angeles környékén! Ha az autópálya nem lenn tömve autókkal, ha a gyárak nem eregetnék szokásos füstjüket, ha hirtelen senki sem lakna már ezen a vidéken, és halálos csend honolna mindenütt. Képzeljétek csak el, milye érzés lenne, ha ti, akik láttátok, mennyire zajlott itt korábban az élet, most hirtelen csak csendet és sivárságot találnátok! Félelmetes lehet az ilyen! De Jeremiásnak is ilyen élményben volt része. Ebben a városban nőtt fel, látta az emberektől zsúfolt utcákat, látta, ahogy az emberek Istent imádják a templomban, és látta, ahogy zarándokok érkeznek az ünnepekre. Most viszont csend borította a várost. Az utcák üresek, és gyászolnak a Sion útjai, mert nincs, aki ünnepekre járjon.

„*Kapui mind elpusztultak,*” – Jeruzsálem kapui izgalmas helyek voltak, mert minding annyi ember haladt át rajtuk. Ha Jeruzsálemben jársz, és épp nincs jobb dolgod, érdemes elmenni a város kapujához és egyszerűen csak figyelni a járókelőket. A város kapuinál ugyanis mindig pezseg az élet. Most azonban kihalt a város. Kapui mind elpusztultak, „*papjai sóhajtoznak. Szüzei szomorkodnak, neki csak keserűsége van! Elnyomói fölülkerekedtek, ellenségei jólétben élnek. Az ÚR szomorította meg*” – majd megadja az okát is – „*sok vétke miatt. Gyermekai fogságba mentek elnyomóik előtt*” (3-5. vers). „*Odalett Sion leányának minden ékessége. Vezérei olyanok lettek, mint a szarvasok, amelyek nem találnak legelőt: erőtlenül mentek üldözőik előtt. Visszagondol Jeruzsálem nyomorúsága és hontalansága idején arra, hogy milyen jó dolga volt az elmúlt időkben. De népe ellenség kezébe esett, és nem volt segítője, csak nézték ellenségei, és nevettek romlásán. Sokat vétkezett Jeruzsálem, beszennyezte magát*” – ezért kell elpusztulnia. Jeremiás tehát nem Istent hibáztatja, mint ahogy olya sokan, amikor nehézségek támadnak. „*Miért engedte Isten, hogy ez történjen velünk?*” – kérdezzétek oly sokan. Jeremiás felismeri, hogy az

emberek hibájából történt, ami történt, mert vétkeztek Isten ellen - „*Volt tisztelői mind lenézik, mert látták gyalázatát. Ő maga is sóhajtozott, és elfordult*” (6-8. vers).

„*Ruhája szegélye piszkos; nem gondolt a jövőre. Szörnyű mélyre süllyedt, nincs vigasztalója. Nézd, URam, milyen nyomorult vagyok, milyen fölfuvalkodott az ellenség! Kinyújtotta kezét az ellenség Sion minden drága kincsére. Látnia kellett, amint bementek szentélyébe azok a népek, akikről azt parancsoltad: Nem mehetnek be gyülekezetedbe!*” (9-10. vers). A pogányok tehát beléptek a templomba, egészen a szentek szentjébe, és lerombolták Isten templomát. Idegenek be sem léphettek a szentélybe, most mégis megtették, sőt romba is döntötték. „*Az egész nép sóhajtozik, kenyeret keresgélnek, odaadják értékeiket ennivalóért, hogy föléledjenek. Nézd, URam, és lásd meg, mennyire lenéznek minket!*” (11. vers) – minden pénzüket, minden kincsüket odaadták egy kis kenyérért. „*Mindnyájan, akik erre jártok, nézzetek ide, és lássátok: Van-e oly fájdalom, mint az én fájdalmam, amelyet nekem okoztak, amellyel megszorított az ÚR izzó haragja napján?! A magasból tüzet bocsátott csontjaimba, és eltiport engem. Hálót feszített ki lábaim elé, és hanyatt ejtett engem. Elhagyottá tett, beteggé naphosszat. Számon tartotta vétkeimet, összefonódtak kezében, és nyakamra csavarodva megrendítették erőmet. Olyanok kezébe adott az Úr, akiknek nem tudok ellenállni. Félredobta hőseimet mind mellőlem az Úr. Kitűzte azt a napot, melyen összetörte ifjaimat; sajtóba taposta az Úr Júda szűz leányát. Ezek miatt sírok én,*” – ezért gyászolt Jeremiás. Láta a pusztítást, látta, ahogy az ellenség összetörte az ifjakat, félredobta a hőseket és eltaposta Júda leányait - „*szemem könnybe lábadt, mert messze van vigasztalóm, aki engem föléleszthetne. Fiaim odalettek, oly erős az ellenség*” (12-16. vers).

„*Sion kinyújtja a kezét, de nincs vigasztalója. Az ÚR rendelt elnyomókat mindenünnen Jákób ellen. Jeruzsálemre úgy tekintetek, mint egy tisztátalanra. Igazságos az ÚR, mert szembeszálltam parancsával. Halljátok meg mind, ti népek, és lássátok fájdalmamat: szüzeim és ifjaim fogságba mentek*” (17-18. vers). Jeremiás lényegében megszemélyesíti Jeruzsálemet, így mintha Jeruzsálem gyászolná fennhangon a történeteket, és kijelenti, hogy helyes volt az isteni ítélet, mert a nép fellázadt ellene. Isten mindig igazságosan ítél, bár úgy tűnik, a legtöbb ember hajlamos épp ezt megkérdőjelezni. Hányszor halljuk a vádat, hogy Isten nem igazságosan ítél. Hiszen hogyan is kárhoztathat a szeretet Istene egy embert a pokolra? Biztosan ti is hallottatok már efféle kérdéseket! Hátterükben egytől-egyig az alapfeltevés húzódik, hogy Isten nem ítél igazságosan, pedig egy dologban biztosak lehetünk: Isten ítélete mindig igazságos. A Jelenések könyvében, amikor Isten kiönti ítéletét a földre, az oltárnál felcsendülő hangok fennhangon hirdetik, hogy Isten ítélete szent és igaz. Egy másik helyen pedig, amikor Isten az édesvizet vérré változtatja a földön, ismét felcsendülnek a hangok, és hirdetik, hogy helyénvaló Isten ítélete: „*Akik a szentek vérért ontották, most maguk is vért isznak!*”. Tudnunk kell, hogy Isten ítélni fog. Ő maga jelentette ezt ki nekünk. Így hát biztosak lehetünk abban, hogy Isten meg fogja ítélni ezt a világot,

Isten meg fogja ítélni a bűnöst, de ítélete tökéletesen igazságos lesz. Lehet, hogy az emberek most még panaszkodnak és megkérdőjelezzik Isten ítéletét, de akkor majd nyilvánvalóvá válik, hogy Isten igazságosan ítél. A nép tehát fellázadt az Úr ellen. *„Hívtam azokat, akik szerettek, de ők cserbenhagytak. Papjaim és véneim elpusztultak a városban, amikor ennivalót kerestéltek, hogy föléledjenek” – éhenhaltak, miközben ennivalót kerestek - „Nézd, URam, milyen nyomorult vagyok, belsőm háborog, vergődik bennem a szívem, mert nagyon engedetlen voltam. Ott kint a fegyver öli gyermekeimet, otthon a halál. Hallották, hogy sóhajtozom, de nincs vigasztalóm. Minden ellenségem hallotta bajomat, és örvendezett, hogy így tettél, és elhoztad a napot, melyet kitűztél. Járjanak ők is úgy, mint én! Jusson eléd minden gonoszáguk, és bánj velük úgy, ahogyan velem bántál sok vétkem miatt! Bizony, sokat sóhajtozom, és beteg a szívem!” (19-22. vers).*

Íme a második siratóéneke: *„Jaj, de sötét felhőt borított az Úr haragja Sion leányára! Az égből a földre dobta Izráel ékességét, nem gondolt lábai zsámolyával haragja napján. Elpusztította az Úr kíméletlenül Jákób összes hajlékát. Ledöntötte féktelen haragjában Júda leányának erődtímenyeit. Földre terítette, meggyalázta az országot és vezéreit. Haragja hevében egészen összetörte Izráel hatalmát, visszavonta segítő jobbát, amikor jött az ellenség. Perzselte Jákóbot, mint lángoló tűz, emésztette köröskörül. Fölvonta iját mint ellenség, előállott mint támadó, és jobbával megölt mindent, ami a szemnek kívánatos Sion leányának a sátrában; tűzként öntötte ki haragját” (1-4. vers).* Rendkívül félelmetes és megrázó élmény lehetett végignézni, ahogy a babiloni hadsereg elpusztítja Jeruzsálemet. Az ellenségnek 18 hónapos ostrom után végre sikerült betörnie a városba, és elindult a mészárlás. De addigra hány ember halt már éhen a város utcáin! Szörnyű látvány lehetett! Jeremiás sem tud szabadulni az emléktől: mélyen tudatába vésődött a látvány és a hangok. És ahogy a romokban heverő várost szemléli, újra eszébe jut minden. Láta, ahogy egykor erős és büszke emberek éhségükben tántorognak az utcákon. Jeremiásnak szörnyűséges dolgokat kellett végignéznie.

„Olyan volt az Úr, mint az ellenség: pusztította Izráelt, elpusztította minden palotáját, lerombolta erődtímenyeit, megsokasította Júda leányának búját-baját. Földülta hajlékát, mint egy kertet, lerombolta ünneplése helyét. Feledésbe juttatott az ÚR a Sionon ünnepet és szombatot, bosszús haragjában megutált királyt és papot. Elvetette oltárát az Úr, elhagyta szentélyét. Ellenség kezére juttatta falakkal körülvett palotáit. Hangoskodtak az ÚR házában, mint ünnepnapon” (5-7. vers) – az ellenség hangoskodott az Úr házában, a város pusztulását ünnepeve. Mint ahogy korábban a zsidók boldog hangja szállt fel a templomban egy-egy ünnep alkalmával. *„Az ÚR akarta, hogy lerombolják Sion leánya várfalát: mérőzsinórt feszített, nem hagyta abba keze a pusztítást. Gyászol az erőd és a várfal, együtt omladoznak. Földbe sülyedtek kapui, elpusztították, összetörték zárait. Királya és vezérei a pogányok közt vannak, ahol nincsen kijelentés, prófétái sem kapnak látomást az ÚRtól. Némán ülnek a földön Sion lányának*

vénei, port hintettek a fejükre, zsákruhába öltöztek. Földre hajtják fejüket Jeruzsálem szüzei. Szemem könnybe borult, bensőm háborog, a földre roskadtam népem leányának romlása miatt, mert elalélt csecsemő és kisdéd a város terein” (8-11. vers). Több ez már, mint amit el tud viselni. Gyermekeket lát Jeremiás az utcán támolyogni éhségükben, és fiatal leányokat lehorgasztott fejjel. Idős embereket is lát, akik reményvesztve üldögélnek, port hintenek fejükre és zsákruhába öltöztek. Nincs hová menniük. Nincs remény. Nincs menekvés.

„Azt mondják anyjoknak: Hol van kenyér és bor? Elalélnak, mint a sebesültek a város terein, kiadják lelküket anyjuk kebelén. Kihez mérjelek, kihez hasonlítsalak, Jeruzsálem leánya? Milyen példával vigasztaljalak meg, Sion szűz leánya? Romlásod nagy, mint a tenger, ki gyógyíthat meg? Prófétáid hiábavaló látomásokkal ámitottak téged! Nem leplezték le bűnödöt, hogy fordítsanak sorsodon. Hanem hiábavaló látomásokkal vezettek földre téged. Összecsapják kezüket miattad, akik arra járnak. Fölszisszennek, és fejüket csóválják Jeruzsálem leánya miatt. Erről a városról mondták, hogy szépsége tökéletes, az egész föld öröme!” (12-15. vers). Most pedig romokban hever. Hajdan a tökéletes szépség mintája és az egész föld öröme volt, most viszont csak felszisszennek és a fejüket csóválják az emberek Jeruzsálem láttán. „Föltátotta rád a száját minden ellenséged. Fölszisszentek, fogukat csikorgatták, és ezt mondták: Elpusztítottuk! Erre a napra vártunk, megértük, megláttuk! Véghezvitte az ÚR, amit eltervezett, valóra váltotta, amit megmondott, amit régóta elrendelt.” – Isten hű volt ígéretéhez. Időben figyelmeztette őket, hogy ha nem térnek le bűnös útjukról és nem hagynak fel bálványimádásukkal, rájuk küldi ellenségeiket, és el kell pusztulniuk - „rombolt, és nem kímélt, örömet szerzett az ellenségnek, fölemelte támadóid szarvát” – vagyis hatalmat, erőt kaptak – „Szívük az Úrhoz kiáltott Sion leányának várfala miatt. Patakként áradjon könnyed éjjel-nappal! Ne csillapodj le, ne nyugodjon meg a szemed!” – itt pedig közbenjáró imádságra buzdítja őket, hogy addig sírjanak az Úr előtt, amíg ismét munkálkodni kezd - „Kelj föl, jajgass az éjszakában, az örökös kezdetén! Önts ki szívedet, mint a vizet, az Úr színe előtt! Emeld föl hozzá kezeidet gyermekeid életéért, akik elaléltak az éhségtől minden utcasarkon” (16-19. vers). „Hát még ez sem elég? Hát még ez sem indít arra benneteket, hogy Isteneteket keressétek, és hozzá kiáltsatok éjjel és nappal?” – kérdezi Jeremiás. „Nézzétek csak, hogy éheznek gyermekeitek! Nézzétek, hogyan tántorognak az utcákon! Imádkozzatok értük, hogy Isten újra elkezdjen munkálkodni a népe körében!”. Kétségbeesett időket éltek, mégsem menekültek kétségbeesésükben Istenhez. Kétségbeestek ugyan, de mégsem keresték Istent.

Ilyenkor persze önkéntelenül is megfogalmazódik bennünk a kérdés: vajon mi kell ahhoz, hogy valaki végre teljes szívvel elkezdjen Istenhez kiáltani? A Bibliában a következőket olvassuk: „Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének” (Jakab 5:16). Édesanyám mesélte, hogy egyszer kisfiúkoromban, amikor lázas beteg voltam, ő bejött a szobámba, homlokomra tette a kezét, és így

imádkozott: „Ó, Uram! Kérlek, érintsd meg és gyógyítsd meg Charlest!” Amikor befejezte, állítólag így szóltam hozzá: „Mami, most imádkozd el még egyszer úgy, mintha úgy is gondolnád!” Vajon hányszor teszünk valamit pusztán megszokásból, miközben nincs ott a szívünk? Pedig nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének! Isten Jeremiás könyvében is ezt mondja: *„Megtaláltok engem, ha kerestek, és teljes szívvel folyamodtok hozzám”* (Jer. 29:13). Itt pedig Ezékiel is erre buzdítja a népet: *„Kelj föl, jajgass az éjszakában, az örökös kezdetén! Öntsd ki szívedet, mint a vizet, az Úr színe előtt! Emeld föl hozzá kezeidet gyermekeid életéért, akik elaléltek az éhségtől minden utcáson”*. *„Nézd, Uram, és lásd meg azt, akivel így bántál! Miért kell az asszonyoknak megenniük gyermekeiket, dédelgetett csecsemőiket? Miért gyilkolják az Úr szentélyében a papot és a prófétát? Az utcákon a földön fekszenek a gyermekek és a vének. Szüzeim és ifjaim fegyvertől estek el. Gyilkoltál haragod napján, mérszároltál kíméletlenül. Mintha ünnepnap lett volna, összehívtad mindenünne azokat, akiktől iszonyodtam. Nem tudott az ÚR haragja napján megmenekülni, megszökni senki! Akiket dédelgettem és fölneveltem, azokkal ellenségem végzett”* (20-22. vers).

A következő, sorban a harmadik siratóének a legmélyebb depresszióban és kétségbeesésben tör elő Jeremiásból. Jeremiás reményvesztett szavai olvashatók itt. A depresszió hátterében pedig mindig a reményvesztettség áll – amikor úgy érezzük, nincs kiút és nincs megoldás. *„Én vagyok az a férfi, aki nyomorúságot látott az Úr haragjának botja miatt. Sötétben űzött, hajtott, ahol nincs világosság”* (1-2. vers). Úgy tűnik, mintha Isten a próféta ellen fordult volna. *„Bizony, ellenem fordítja kezét folytonosan, egész nap. Elsorvasztotta húsom és bőröm, összetörte csontjaimat. Körülbástyázott engem méreggel és fáradtsággal. Vaksötétbe helyezett engem, mint a régen meghaltakat. Falat emelt körém, nem juthatok ki, súlyos bilincsbe vert. Ha segítségért kiáltok is, elzárkózik imádságom elől”* (3-8. vers) – Jeremiás azt állítja, Isten nem hallgatja meg imáit, sőt úgy tűnik, a menekülés minden lehetséges útját elzárta előtte. Nincs kiút. Egy veremben van, de nem tud kimászni. Sötétségben van, és Isten meg sem hallgatja imáit. Ilyen érzések kavarnak benne. *„Faragott kőből emelt falat utaimra,”* – mintha fallal vett volna körül - *„ösvényeimet járhatatlanná tette. Olyan hozzám, mint a leselkedő medve, mint rejtekhelyen az oroszlán. Lekergetett utamról, összetépett, elpusztított engem. Felvonta iját, és kitett engem nyilai céltáblájául. Veséimbe eresztette tegzének nyilait. Nevetséges lettem minden nép előtt, és gúnydalt énekelnek rólam egész nap. Keserűséggel lakatott jól, bánattal itatott meg. Kavicsot rágatott velem, hamuba kényszerített engem. Elvette békességemet, elfeledtem, mi a jólét. Már azt gondoltam: Nem lehet reménykednem és bizakodnom az ÚRban! Gondolj nyomorúságomra és hontalanságomra, az ürömrre és a méregre! Mindig erre gondol, és elcsügged a lelkem”* (9-20. vers) – ennél mélyebbre már nem is juthatna az ember. Jeremiás olyan mélyen van, amilyen mélyen csak lehet, és akkor hirtelen, a legmélyebb depresszió után hirtelen egy drámai változásra lehetünk figyelmesek, melynek okát a 21. versben találjuk.

Reményvesztettségében, depressziójában és kétségbeesésében, amikor úgy tűnik, mindenki elhagyta, nincs kiút, Isten meg sem hallgatja, és nem segít rajta, hirtelen így szól Jeremiás:

„*De ha újra meggondolom, reménykedni kezdek.*” – teljesen megváltozott a gondolkodása. Az Igében is olvashatunk elménk megújításáról, illetve arról, hogy ragadjunk meg és ejtsünk foglyul minden gondolatunkat a Jézus Krisztus iránti engedelmességre. Gondolkodásmódunknak nagy ereje van: könnyen depresszióba dönthetjük magunkat. És gondolatainkban akár a sir mélyére is szállhatunk. Ha azonban az Úrra összpontosítjuk gondolatainkat, és megújítjuk benne gondolkodásunkat, egy teljesen új tudatállapot lehet úrrá rajtunk: nem a depresszióé és a kétségbeesésé, hanem a győzelemé és reményé. Jeremiás is ezt tette. Megváltoztatta gondolkodásmódját: többé nem a reménytelenségre és az önsajnálatra fókuszált, hanem az Úrra kezdett gondolni. Amikor magunkkal foglalkozunk, könnyen megeshet, hogy depresszióba zuhanunk, mert egyikünk sem pontosan olyan, amilyen lenni szeretne. Mindegyikünk esetében egyfajta szakadék húzódik egónk és szuperegónk, vagyis valós énünk és ideális énünk között. Ha a valós énünk és a hön áhított ideális énünk között túl nagy szakadék tátong, fennáll a veszély, hogy labilis lesz a személyiségünk. Annál kiegyensúlyozottabb és önmagával elégedettebb ugyanis valaki, minél kisebb a különbség egója és szuperegója között. Ha tehát túl széles a szakadék, akkor szűkíteni kell. Számomra pszichológus ilyenkor azt ajánlaná nekünk, hogy engedjük lejjebb az ideális énünk, vagyis a szuperegónk mércéjét. Hisz túl magas a lé! Senki sem tud ilyen elvárásoknak megfelelni! Az Úr viszont arra buzdít bennünket, hogy ehelyett inkább az egónkon javítsunk, és az ő Szentlelkének segítségével váljunk azzá az emberré, akivé válni szeretnénk. „Engedd, hogy megerősítselek. Enged, hogy segítsek, és én olyan emberré teszek, aki kedves előttem, és akiben megdicsőülhetek!” – mondja nekünk Isten. „Én szerető, kedves, együttérző emberré tudlak tenni, aki telve van örömmel!”. Jeremiás gondolkodása tehát hirtelen megváltozott. Többé nem magával foglalkozott, hanem az Úrral! Ez pedig micsoda változást hozott! Bárcsak mi sem önmagunkkal foglalkoznánk naphosszat, hanem az Úrral! Bárcsak az Úrra emelnék tekintetünket, amikor elkeseredünk és elveszítjük a reményt! Ez a veremből kivezető titkos út! Ne az önsajnálatunkban hemperegjünk! Helyette inkább összpontosítsuk szívünket és gondolatainkat az Úrra! „*Kinek szíve reád támaszkodik, megőrzöd azt teljes békében, mivel Te benned bízok*” (Ézsaiás 26:3 – Károli). Az Úrra fókuszáljátok gondolataitokat, és Isten megőriz benneteket teljes békében. De önmagatokkal foglalkoztok, háborgó lélek és depresszió lesz osztályrészetek.

„*De ha újra meggondolom, reménykedni kezdek: Szeret az ÚR, azért nincs még végünk,*” – igen, rosszul állnak a dolgok, de állhatnának ennél rosszabbul is. Szeret bennünket az Úr és irgalmas! Annak pusztán ténye, hogy minden reggel felkelek, bizonyítja Isten irgalmát és szeretetét. Hiszen ne feledjük, Isten nem köteles engem életben tartani! Szeretetének és irgalmának köszönhető, hogy nincs még végem – „*mert nem fogyott el irgalma.*”. Az 1 Korinthus 13-ban, amikor Pál az agapé jellemzi, azt írja, a

szeretet soha el nem múlik. Isten szeretete soha el nem múlik. Isten szeretete irántad nem múlik el soha. Istennél nem úgy működnek a dolgok, hogy szeret, amikor jó vagy, és gyűlöl, amikor rossz fát teszel a tűzre. Isten irántad való szeretete sohasem változik, és soha el nem múlik. Isten folyamatosan kiönti szeretetét az életünkre. Isten szeretete nem azon múlik, hogy te ki vagy, hanem az ő személyére épül. Az a szeretet nem szeretet, mely megváltozik, ha változást észlel. „Jaj, annyira szeretlek! Benned vált valóra minden álmom! A Csendes-óceánt is átúsznám, csak hogy lássalak! Felrepülnék a Holdra is, csak hogy veled lehessenek! Te jó ég, szörnyű a leheleted! Tudod mit, meggondoltam magam!”. Hát ez aztán nem igazi szeretet! Az a szeretet nem szeretet, mely megváltozik, ha változást észlel. Persze a mi fejünkben mindig a tökéletes társ él – a tökéletes férfi, a tökéletes nő képe. És amikor rádöbbenünk, hogy a másik nem tökéletes, hirtelen már nem is vagyunk szerelmesek! De hát ez nevetséges! Az a szeretet nem szeretet, mely megváltozik, ha változást észlel. Így aztán az igazi szeretet hiánycikk az emberek körében. Egyedül Istenben találunk igaz szeretet. Az ő szemét ugyanis nem homályosítják el holmi ideálok. Őt ugyan nem sikerült megtévesztened nyájas és úriemberes viselkedésseddel! Mindigis tisztában volt vele, milyen is vagy valójában! Mégis szeret. Ebben ez a bámulatos! Soha el nem múlik szeretete. Az egyik legnagyobb csoda, hogy bár Isten olyannak ismer, amilyen tényleg vagyok, mégis szeret! És irántam való szeretete el nem múlik soha! Fontos, hogy erre emlékezzünk.

Jeremiás azt gondolta, elhagyta őt az Isten. Azt gondolta, falat emelt köréje, és nem hallgatja meg imáit. De amikor drámaian változtatott gondolkodásán rádöbbsent, hogy Isten szeretete soha nem múlik el, és *„minden reggel megújul”*. *„Nagy a te hűséged!”* – Isten annyira hűséges! Ahogy Jeremiás a város romjait szemlélte, még a romok is Isten hűségéről tanúskodtak. Isten előre megmondta népének, ha nem térnek meg bűneikből és bálványimádásukból, a babiloni hadsereget küldi ellenük, akik nyomában pusztulás jár. A babiloniak lerombolják majd a város falait, és akik még nem haltak éhen, azokat kegyetlenül lemészárolják. Akikre pedig nem sújt le a kardjuk, azokat a betegség viszi el. Isten előre figyelmeztette őket, most pedig megtartotta szavát. A romok, melyekre Jeremiás tekint, szintén erről tanúskodnak. Nagy az Úr hűsége. Isten hű volt szavához. Megtette, amit megígért. Isten hűsége tehát lehet csodás gondolat és hatalmas áldás, de lehet szörnyű gondolat is. Attól függ, melyik oldalon áll az ember. Ha Isten gyermeke vagy, ha hiszel Jézus Krisztusban, akkor Isten hűsége csodálatos, hiszen annyi mindent ígért ő gyermekeinek! Ez esetben Isten hűségében megnyugodhatunk, tudván, hogy amit megígért, megcselekszi. Ha azonban nem vagy Isten gyermeke, Isten hűsége félelmetes gondolat, hiszen Isten úgy tesz majd minden bűnösrel, vagyis az őt elutasítókkal, ahogy azt megígérte. *„Nagy a te hűséged!”*. Isten hűségesen megtartja szavát. *„Az ÚR az én osztályrészem - mondom magamban -, ezért benne bízom”* (24. vers) – Jeremiás előbb Isten hűségét és irgalmát idézi fel, most pedig azt mondja, az Úr az ő osztályrésze. *„Minden mást elveszítettem. A házamat lerombolták. Kifosztottak, elvettek*

mindenemet, de az Úr megmaradt nekem! És ő minden, amire szükségem van!”. *„Az ÚR az én osztályrészem - mondom magamban -, ezért benne bízom”*. De kevés reménye van azoknak, akik ezt nem mondhatják el magukról. Az én reménységem viszont őbenne van.

„Jó az ÚR a benne reménykedőkhöz, a hozzá folyamodókhöz” (25. vers). Ha keresed az Urat, ha vársz az Úrra, ő olyan jó a benne reménykedőkhöz és a hozzá folyamodókhöz. *„Jó csendben várni az ÚR szabadtására”* (26. vers). Mi mást is tehetnék? *„Jó, ha a férfi már ifjúkorában igát hordoz. Üljön hát magányosan és maradjon néma, amikor ráteszik. Hajtsa porba fejét, talán van reménysége. Tartsa oda arcát, ha ütik, tűrje el, ha gyalázzák”* (27-30. vers) – itt hirtelen egy Jézus Krisztusra vonatkozó próféciával találkozunk. Krisztus mindig jelen van a szenvedés idején, hogy terhünket és érte elszenvedett gyalázatunkat magára vegye. *„Mert nem vet el örökre az Úr”* (31. vers). Ez az ítélet nem tart örökké! Isten nem fordul el örökre népétől. *„Még ha megszorít is, irgalmaz, mert nagyon szeret”* (32. vers). *„Mert nem szíve szerint alázta és szomorítja meg az embereket”* (33. vers) – más szóval Isten nem leli örömét abban, hogy ilyen szigorúan bánik gyermekeivel. Hányszor halhattátok már tőlem is: „Ha akarod, megkönnyítheted, ha akarod, meg is nehezítheted saját dolgodat! És minden egyes alkalommal, amikor harcba szállsz Istennel, a saját dolgodat nehezítet!” Jónásnak is ezt a leckét kellett megtanulnia. Ellenállt Istennek, és egy nyomorult helyzetben találta magát a hal gyomrában. Három nap és három éjjel hánykolódott az óriási emlős forró, igen magas páratartalmú gyomrában! Csapkodtak felette a hullámok és hínár tekeredett fejére. Valószínűleg bűdös is lehetett! De a sok szörnyűség végeztével megtanulta a leckét: *„A kik hitvány bálványokhoz ragaszkodnak, elhagyják jótevőjüket”* (Jónás 2:9). Ha azt hiszed, elfuthatsz Isten elől, vagy elrejtőzhetsz előle, csak megnehezítet a dolgodat, és egyenesen a nyomorúság felé tartasz! Jónás is azt hitte, elbújhat Isten elől, és hogy elfuthat messzire. Azt hitte, elmenekülhet Isten elhívása elől. De ez hazugság. És te magad leszel a legnyomorultabb, meglátod. Ha harcba szállsz Istennel, a nyomorúság felé tartasz! Isten nem leli kedvét gyermekei megfenyítésében. Egyáltalán nem szívesen fenekel el bennünket, de mivel szeret és hűséges, ha kell, igenis megfenyít. *„Amikor lábbal tiporják egy ország foglyait, amikor az embert kiforgatják jogából a Felséggel szembeállva, amikor megcsalják az embert perében, azt nem nézi el az Úr! Ha bekövetkezik, amit valaki megmond, nem az Úr parancsából van-e az?”* (34-37). *„A Magasságosnak a szájából nem jő ki a gonosz és a jó”* (38. vers – Károli). Isten száján nem jön ki jó és gonosz egyszerre. Jakab viszont ezzel szemben megemlíti a kétlelkű és minden útján állhatatlan embert (Jakab 1:8). Jézus pedig úgy fogalmaz, hogy ugyanabból a kútból nem törhet elő egyszerre édes és keserű víz. *„A Magasságosnak a szájából nem jő ki a gonosz és a jó”*.

„Miért siránkozik az élő ember, a férfi, ha vétkezett?” (39. vers). *„Inkább kutassuk, vizsgáljuk meg útjainkat, és térjünk meg az Úrhoz! Emeljük föl szívünket és kezünket Istenhez, aki a mennyekben van: Mi voltunk a vétkesek és engedetlenek, ezért nem bocsátottál meg. Elzárkóztál haragodban, és üldöztél,*

kíméletlenül gyilkoltál bennünket” (40-43. vers). Itt Jeremiás kezd visszacsúszni a verembe. Pedig egy kis időre kidugta fejét a világosságra. „*Elzárkóztál felhőd mögé, nem jutott hozzád imádság*” (44. vers) – úgy érzi, mintha sűrű felhő takarná el előle Istent, és megakadályozná, hogy imádságai eljussanak Istenhez. „*Megvetett söpredékké tettél bennünket a népek között. Ránk tátotta száját minden ellenségünk. Rettegés és csapda lett a részünk, pusztulás és összeomlás. Könny patakzott a szememből népem összeomlása miatt. Szemem szüntelen könnyezik, megállás nélkül, míg le nem tekint, és meg nem látja a mennyekből az ÚR. Fáj a lelkem, ha látom városom lakóinak sorsát. Vadásztak rám, mint a madárra, ellenségeim ok nélkül. Verembe taszítottak engem, és köveket dobtak rám. Összecsapott a víz a fejem fölött, már azt mondtam: elvesztem! Segítségül hívtam nevedet, URam, a verem mélyéről. Meghallottad szavamat: Ne fogd be a füled sóhajtásom és kiáltásom előtt! Közeledtél, mikor kiáltottam hozzád, így szóltál: Ne félj! Te perelted, Uram, peremet, és megváltottad életemet. Láttad, URam, hogy megcsaltak: ítéld meg igazságomat! Láttad, milyen bosszúvágyók, mi mindent terveztek ellenem. Hallottad, URam, hogyan gyalázkodtak, mi mindent terveztek ellenem. Támadóim szája egész nap engem rágalmaz. Lásd meg, hogy akár ülnek, akár állnak, csak engem gúnyolnak. Fizess meg nekik, URam, azért, amit kezükkel tettek! Adj nekik elborult elmét, ez legyen átkod rajtuk! Üldözze haragod őket, pusztítsd ki őket az ÚR ege alól!*” (45-65. vers). Dávidhoz hasonló módon imádkozik itt Jeremiás a nép ellenségei ellen. Nem azt kéri Istentől, hogy áldja meg ellenségeit, hanem hogy keményen bánjon el velük. Az Újszövetségben mondja nekünk Jézus, hogy áldjuk azokat, akik bennünket átkoznak. Áldjuk, és ne átkozzuk.

Íme a negyedik siratóének: „*Jaj, de megfeketedett az arany, elváltozott a színarany! Szétszórták a drágaköveket minden utcasarkon! Sionnak színaranyat érő drága fiait jaj, csak cserépedénynek tekintették, fazekas keze munkájának! Még a sakálok is odatartják emlőiket kölykeiknek, és szoptatják őket, de népem leányai oly kegyetlenek lettek, mint a struccok a pusztában*” (1-3. vers). A strucc egyébként miután lerakta tojásait, magukra hagyja őket. Meg sem várja, hogy kikeljenek. Azt sem tudja meg soha, kicsinyei egyáltalán kikeltek-e. Nem is érdeklí. Egyszerűen csak lerakja tojásait a homokba, és már indul is tovább. Ha a tojások kikelnek és a kistruccok megmaradnak, azt ugyan nem édesanyjuknak köszönhetik majd! A struccban nem él az anyai ösztön. A sakálok viszont szoptatják kicsinyeiket. Isten Jeruzsálem fiatal anyáit a struccokhoz hasonlítja, akik többé nem törődtek gyermekeikkel. „*A csecsemő nyelve ínyéhez tapadt a szomjúság miatt, a gyermekek kenyeret kértek, de senki sem tört nekik. Akik csemegéket szoktak enni, éhen pusztultak az utcákon, akiket biborban neveltek, a szemétdombon turkáltak. Nagyobb volt népem bűne, mint Sodoma vétke, amely egy pillanat alatt elpusztult, kezét sem mozdíthatta benne senki*” (4-6. vers). Az ő haláluk azonnali volt – az pedig sokkal jobb, mint szépes lassan éhenhalni. „*Az ő názirénusai tisztábbak valának a hónál, fehérebbek a tejnél, testök pirosabb vala, mint a korál, termetök mint a zafír*” (7. vers – Károli) – azokról a fiatalemberekről van itt szó, akik názír

fogadalmat tettek Isten előtt. „*Testük feketébb lett, mint a korom, nem ismerni rájuk az utcákon, bőrük a csontjukhoz tapadt, elszáradtak, mint a fa. Jobban jártak azok, akiket fegyver ölt meg, mint akik éhen haltak; azok átdöfve múltak ki, ezek pedig, mivel elfogyott a föld termése. A gyengéd szívű asszonyok saját kezükkel főzték meg gyermekeiket, hogy legyen táplálékuk népem összeomlása idején. Szabad folyást engedett haragjának az ÚR, kiöntötte izzó haragját. Lángba borította a Siont, megemésztette még az alapját is. Nem hitték a föld királyai, sem az egész világ lakói, hogy be tud hatolni az ostromló ellenség Jeruzsálem kapuin*” (8-12. vers) – pedig azt gondolták, a város bevehetetlen. Ott állt a hegytetőn, erős falakkal övezve. Azt hitték, bevehetetlen. A föld lakói sem gondolták volna soha, hogy Jeruzsálemet valakinek valaha sikerülhet elfoglalnia. Most pedig romokban hever. „*Prófétáinak vétkei miatt, papjainak bűnei miatt történt ez, akik igazak vérént ontották benne. Vakon botorkáltak az utcákon, vértől beszennyezve. Érinteni sem lehetett az öltözetüket. Félre az útból, tisztátalan - kiáltoztak feljűk -, félre, félre az útból, ne érintsetek! Ha botladozva eljutottak is a pogányok közé, azok azt mondták: Nem maradhattok tovább itt! Maga az ÚR szolgáltatta ki őket, nem tekint rájuk többé. A papok személyét nem tisztelték, a véneknek sem kegyelmeztek. Már a szemünk is belefáradt, vártuk a segítséget, de hiába; őrhelyünkről lestük a népet, amely nem hozott szabadulást. Még a lépteinket is figyelték, a szabadba sem mehettünk ki. Elközeledett a vég, letelt az időnk, eljött a vég! Gyorsabbak voltak üldözőink, mint a sasok az égen. A hegyeken hajsoltak bennünket, a pusztában ólálkodtak utánunk. Az ÚR fölmentje, éltető leheletünk, foglyul esett verműkben, pedig azt gondoltuk, hogy oltalma alatt élhetünk a népek között. Örülj, örvendezz, Edóm népe,*” – örök ellenségük – „*aki Úc földjén laksz! Hozzád is odakerül még a pohár, te is lerészegedsz, és pőrére vetkőzöl. Véget ért büntetésed, Sion leánya, nem visznek többé fogságba. De a te bűnödet, Edóm, számon kéri az ÚR, és leleplezi vétkeidet*” (13-22. vers). Edóm tehát örvendezik, de ők is elnyerik majd méltó büntetésük!

Ötödik siratóéneke: „*Emlékezz, URam, mi történt velünk! Tekints ránk, és lásd meg gyalázatunkat! Örökségünk bitorlókra szállt, házunk idegenekre. Apátlan árvák lettünk, anyáink özvegyek. Vizünket pénzért isszuk, fánkért fizetnünk kell. Nyakunkon vannak hajszolóink, fáradozunk pihenés nélkül. Egyiptomnak adtunk kezet, meg Asszíriának, hogy legyen elég kenyérünk. Atyáink, akik vétkeztek, már nem élnek: nekünk kell hordanunk bűneik terhét. Szolgák uralkodnak rajtunk, nincs, aki kiragadjon kezükből. Életünk kockáztatásával hordjuk be élelmünket, a pusztalakók fegyverétől veszélyeztetve. Bőrünk tüzel, mint a kemence, a kínzó éhségtől. Meggyalázták az asszonyokat a Sionon, a szüzeket Júda városaiban*” (1-11. vers). Szörnyű lehetett édesapaként végignézni, ahogy lányukat meggyalázza, megerőszkolja, majd meggyilkolja az ellenség. „*A vezéreket felakasztották, a vének személyét sem becsülték. Az ifjaknak kell a malomkövet forgatniuk, a gyermekek a fahordásban botladoznak. Nincsenek már vének a kapuban, nem muzsikálnak az ifjak. Odavan szívünk öröme, tánc*

helyett gyászolunk. Leesett fejünkről a koszorú, jaj nekünk, mert vétkeztünk! Ezért lett beteg a szívünk, emiatt homályosodott el szemünk, mert pusztává vált a Sion hegye, rókák szaladgálnak rajta. De te, URam, trónodon ülsz örökké, királyi széked megmarad nemzedékről nemzedékre. Miért feledkezel meg rólunk ilyen sokáig, miért hagysz el minket oly hosszú időn át? Téríts magadhoz, URam, és mi megtérünk, tedd újra olyanokká napjainkat, mint régen voltak!”(12-21. vers). „Mert bizony-bizony megvetettél minket, megharagudtál ránk felettébb!” (22. vers – Károli). Itt a válasz: „Ó, Istenünk, téríts magadhoz bennünket! Újítsd meg azt a kapcsolatot, ami egykor közöttünk létezett!”. Emlékeztek, mit mondott Jézus az efezusi gyülekezetnek: „Tudom, hogy van benned állhatatosság, terhet viseltél az én nevemért, és nem fáradtál meg, de az a panasza ellened, hogy nincs meg már benned az első szeretet. Emlékezzél vissza tehát, honnan estél ki, térj meg, és tedd az előbbiekhöz hasonló cselekedeteidet” (Jel. 2:3-5). „Ó, Uram, gyújtsd meg bennünk újra az első szeretet tüzét! Téríts magadhoz bennünket, Urunk!” – kiált Jeremiás is. De aztán szomorú hangon fejezi be: „Mert bizony-bizony megvetettél minket, megharagudtál ránk felettébb!”.

Micsoda szomorú könyv ez! Soha nem is kellett volna megszületnie, ha az emberek hallgattak volna Isten szavára. Elkerülhető lett volna ez a sötét időszak, hiszen Isten prófétáin keresztül újra meg újra figyelmeztette őket az eljövendő pusztulásra. De nem hallgattak szavára. Isten pedig hűséges, és amit megígért, meg is tette. Ma is eljövendő ítéletére figyelmezteti a világot, mert ami akkor Jeruzsálemmel történt, egy nap ezzel az Istent tagadó világgal is megtörténik majd. Egy olyan pusztulás vár a földre a jövőben, melyre még sohasem volt példa, és nem is lesz többé soha. Egyedül Krisztusban tudhatod magad biztonságban. Ha ugyanis Krisztusban vagy, ő megment attól a félelmetes naptól. De ha nem vagy Krisztusban, ahogy a Zsidókhoz írt levélben is olvashatjuk, nem marad más, mint „*az ítéletnek valami félelmes várása, amikor tűz lángja fogja megemészteni az ellenszegülőket. Ha valaki elveti Mózes törvényét, az két vagy három tanú vallomása alapján irgalom nélkül meghal. Mit gondoltok: mennyivel súlyosabb büntetésre lesz méltó az, aki Isten fiát lábbal tapodja, a szövetség vérért, amellyel megszenteltetett, közönségesnek tartja, és a kegyelem lelkét megcsúfolja? Mert ismerjük azt, aki így szólt: Enyém a bosszúállás, én megfizetek. És ismét: Az Úr megítéli az ő népét. Félelmetes dolog az élő Isten kezébe esni” (Zsidók 10:27-31). Isten megígérte, hogy egy napon kiönti ítéletét a bűnös világra, Isten pedig hűséges, és megtartja szavát. Jézus azonban így szólt: „*Legyetek tehát éberek és szüntelen könyörögjétek, hogy kimenekülhessetek mindazokból, amik történni fognak, és hogy megállhassatok az Emberfia előtt” (Lukács 21:36). Én imádkozom is, és hiszem, hogy Isten megválaszolja az imámat és megmenekülök a nagy nyomorúság elől, amikor Isten kiönti haragjának poharát a földre. Hiszem, hogy akkor én már az Úr előtt állok majd.**

A Jelenések 5-ben ezt olvassuk: „*És láttam a trónuson ülő jobb kezében egy könyvet, belül és kívül teleírva, hét pecséttel lepecsételve, és láttam egy erős angyalt, aki hatalmas hangon hirdette: Ki méltó arra, hogy felnyissa a könyvet, és feltörje pecsétjeit? (...) És nagyon sírtam, mert senki sem bizonyult méltónak arra, hogy felnyissa a könyvet, és hogy beletekintsen. Ekkor a vének közül egy így szólt hozzám: Ne sírj! Íme, győzött az orozslán Júda törzséből, a Dávid utóda, és felnyitja a könyvet és hét pecsétjét. É s láttam, hogy a trónus és a négy élőlény közelében, a vének között, ott áll a Bárány: olyan volt, mint akit megöltek (...) A Bárány odament, és átvette a könyvet a trónuson ülő jobb kezéből, és amikor átvette a könyvet, a négy élőlény és a huszonnégy vén leborult a Bárány előtt – mindegyiknél hárfa volt és aranycsésze, tele füstölőszerrel: a szentek imádságai ezek -, és új éneket énekeltek ekképpen: Méltó vagy arra, hogy átvedd a könyvet, és feltörd annak pecsétjeit, mert megölettél és véreddel vásároltad meg őket Istennek minden törzsből és nyelvből, minden nemzetből és népből, és királysággá és papokká tetted őket a mi Istenünknek, és uralkodni fognak a földön*” (1-10). Tudjátok, én is úgy tervezem, hogy ott állok majd én is azokkal, akik Isten Fia előtt fennhangon éneklnek, hogy méltó a Bárány, aki értem halt meg, és aki megváltott engem. Egyedül a megváltott egyház énekelheti ezt! Az angyalok nem, hiszen nem őket vásárolta meg Krisztus tulajdon vérével. És nem kizárólag Izráel népének éneke ez, hiszen azt olvassuk, hogy minden törzsből, nemzetből és népből állnak ott megváltottak. Ez az ének tehát a megváltott egyház éneke Isten trónja előtt, az angyalok pedig bekapcsolódhatnak a refrénbe. És be is kapcsolódnak! Sok-sok millió angyal. „*És láttam, amikor a Bárány feltörte a hét pecsét közül a elsőt, és hallottam, hogy a négy élőlény közül az egyik mennydörgéshez hasonló hangon szól: Jöjj! É s láttam: íme, egy fehér ló, a rajta ülőnek íja volt, és korona adatott neki, és győzelmesen vonult ki, hogy újra győzzön*” (Jelenések 6:1,2). Ezzel kezdetét veszi a nagy nyomorúság. A 6. verstől egészen a 18. versig mindazokról az eseményekről olvashatunk, melyekre akkor kerül sor a földön, amikor Isten megítéli az embert gonosz tetteiért és bűneiért. Isten hűséges: amit ígért, meg is cselekszi. Egyedül Krisztusban tudhatjuk magunkat biztonságban. Úgy örülök, hogy én Krisztusban vagyok! Nem is akarok sehol máshol lenni! Miért is akarnék? Olyan jó itt Krisztusban! Imádkozzunk!

Atyám, köszönjük, hogy Krisztusban lehetünk, és a Felséges Isten árnyékában lakhatunk! Annyira köszönjük! Köszönjük, hogy Krisztus a mi menedékünk és erős várunk. Most azokért szeretnék imádkozni itt közöttünk, akik még nincsenek Krisztusban. Uram add, hogy komolyan elgondolkodjanak a hallottakon, hiszen te hűséges vagy szavadhoz, és ahogy annakidején elpusztítottad Jeruzsálemet, úgy öntöd majd ki egy napon ítéletedet erre a világra. Uram, add, hogy elforduljunk a bűntől, a bálványoktól, add, hogy letérjünk gonosz útjainkról, és téged szolgáljunk teljes szívvel. Jézus nevében, ámen.

Nehéz időket élünk, és Jeremiás szavai ma is időszerűek! Itt az idő, hogy szüntelenül imádkozzunk a körülöttünk élőkért, és közbenjárjunk országunkért és egymásért, mert valóban az utolsó

időket éljük, a Sátán pedig úgy jár és kel világunkban, mint egy ordító oroszlán, keresve, kiket falhat fel. Sőt mit több, sokakat megtéveszt még az egyházban is, és a bűn útjára tereli őket, hogy a test kívánságai szerint éljenek. Pedig ez az út a halálba vezet! A te helyedben nem mennék ma úgy el innen, hogy nem bizonyosodtam meg: minden rendben Isten és köztem. Ha szeretnél imádkozni, a hátsó szobában megtalálod gyülekezetünk lelkipásztorait, akik szívesen imádkoznak veled.

Isten áldjon benneteket, őrizzen és használjon egészen különlegesen az ő szeretetének követeként ebben a szükségben szenvedő világban. Jézus nevében, ámen.